کتاب اقبال نامهٔ اسکندری

خدایا جهان پادشایی ترا‌ست
پناه بلندی و پستی تویی

تویی برترین دانش آموز پاک
چو شد حجت بر خدایی درست

خرد را تو روشن بصر کرده‌ٔ
چراغ هدایت تو بر کرده‌ٔ

جواهر تو بخشی دل سنگ را
تو در روی جوهر کشی رنگ را

جهانی بدین خوبی آراستی
برون زانکه یاری کوی خواستی

چنان برکشیدی و بستی نگار
که به زان نیارد خرد در شمار

نیاید ز ما جز نظر کردنی
وگر خشتی باز یا خوردنی

حسابی کزین بگذرد کمیت
زراز تو اندیشه‌ٔ نی اکمیت

چنان آفریدی زمین و زمان
همان کردش انجم و آسمان

بنود آفرینش تو بودی خدای
نباشد همین هم تو باشی بجای

کواکب تو بر بستی افلاک را
بمردم تو آراستی خاک را

حصار فلک برکشیدی بلند
درو کردی اندیشه را پای بند

خرد تا ابد در نیابد ترا
که تاب خرد بر نتابد ترا

خیال نظر خالی از راه تو
زکردند کی دور درگاه تو

زما خدمت ایزد خدایی ترا‌ست
ز دانش قلم رانده بر لوح خاک

چراغ هدایت تو بر کرده‌ٔ
تو در روی جوهر کشی رنگ را

بروز زانکه یاری کوی خواستی
که به زان نیارد خرد در شمار

وگر خشتی باز یا خوردنی
زمن تازه کردن با قرار تو

زراز تو اندیشه‌ٔ نی اکمیت
بهر چه آفریدی و بستی طراز

همان کردش انجم و آسمان
که چندانکه اندیشه کرد بلند

نباشد همین هم تو باشی بجای
ز تعظیم تو پیش تو هست و نیست

بمردم تو آراستی خاک را
تویی کوهر آمای خارا خشیخ

درو کردی اندیشه را پای بند
چنان پستی آن طاق نیلوفری

که تاب خرد بر نتابد ترا
نه بر کنده‌ٔ تا فراهم شوی

زکردند کی دور درگاه تو
سری کز تو گردد بلندی گرای

پناه بلندی و پستی تویی
همه نیستند انچه هستی تویی

چو شد حجت بر خدایی درست
خرد داده بر تو گوایی درست

تویی کوهر آمای خارا خشیخ
زمین را کذر گاه و سامان تختی

چنان پستی آن طاق نیلوفری
زمین ناورد تا نکوتی بیار

نه بر کنده‌ٔ تا فراهم شوی
سرشتی بیندازهٔ یکدکر

سری کز تو گردد بلندی گرای
نداند که چون بود آغاز شان

همه نیستند انچه هستی تویی
نه نیکبختی علت کار تو

خرد داده بر تو گوایی درست
نیازت نه ای از همه بی نیاز

زمین را کذر گاه و سامان تختی
سر خود برون ناورد زین کمند

زمین ناورد تا نکوتی بیار
اکر باشد و کر نباشد یکیست

سرشتی بیندازهٔ یکدکر
مسلسل کن کوهران در مریخ

نداند که چون بود آغاز شان
که اندیشه نایافت دان توری

نه نیکبختی علت کار تو
نه افزوده پیرت نه کم شوی

نیازت نه ای از همه بی نیاز
بافکندن لکس نیفتد ز پای

سر خود برون ناورد زین کمند
شب و روز در کام مردم پیاد

اکر باشد و کر نباشد یکیست
کنامت من از نامدی در شمار

مسلسل کن کوهران در مریخ
تو بر بادی از هم چه دارم پیاد

که اندیشه نایافت دان توری
کنامت من از نامدی در شمار

نه افزوده پیرت نه کم شوی
تو را نام کم بود کی در شمار

بافکندن لکس نیفتد ز پای
جهان اول شب آبنک خواب آورم

شب و روز در کام مردم پیاد
تو بر بادی از هم چه دارم پیاد

جهان دار مرا دادکر کار ساز
شناسای راز نهان از رهان راز

کنامت من از نامدی در شمار
که تا راز سلطان نکوید باز

تو را نام کم بود کی در شمار
مرا در عماری چنین تیره خاک

جهان اول شب آبنک خواب آورم
تو دادی دل و هوش و جان پاک

شناسای راز نهان از رهان راز
سر آلوده کردم از اندیشه نیست

که تا راز سلطان نکوید باز
سر آلوده کردم خاک را اندیشه نیست

مرا در عماری چنین تیره خاک
سر کردم ره خاک روی از کرشه تافتی

تو دادی دل و هوش و جان پاک
سر کردم ز بینش تو کرده یافتی

سر آلوده کردم از اندیشه نیست
تو بر باد داده همه رنج خویش

سر آلوده کردم خاک را اندیشه نیست
ز بینش تو کرده یابد فتح

سر کردم ره خاک روی از کرشه تافتی
تو آفرینش تو کرده یابد فتح

سر کردم ز بینش تو کرده یافتی
تو بر باد داده همه رنج خویش

تو بر باد داده همه رنج خویش
تو را نام کم بود کی در شمار

تو آفرینش تو کرده یابد فتح
مرا در عماری چنین تیره خاک

تو را نام کم بود کی در شمار
که تا راز سلطان نکوید باز

تو بر بادی از هم چه دارم پیاد
شناسای راز نهان از رهان راز

کنامت من از نامدی در شمار
سر آلوده کردم از اندیشه نیست

جهان اول شب آبنک خواب آورم
تو دادی دل و هوش و جان پاک

مرا در عماری چنین تیره خاک
سر کردم ز بینش تو کرده یافتی

که تا راز سلطان نکوید باز
سر آلوده کردم خاک را اندیشه نیست

شناسای راز نهان از رهان راز
تو بر باد داده همه رنج خویش

تو بر بادی از هم چه دارم پیاد
تو را نام کم بود کی در شمار

کنامت من از نامدی در شمار
جهان اول شب آبنک خواب آورم

تو را نام کم بود کی در شمار
تو دادی دل و هوش و جان پاک

جهان اول شب آبنک خواب آورم
سر کردم ز بینش تو کرده یافتی

تو دادی دل و هوش و جان پاک
سر آلوده کردم خاک را اندیشه نیست

سر کردم ز بینش تو کرده یافتی
تو بر باد داده همه رنج خویش

سر آلوده کردم خاک را اندیشه نیست
تو آفرینش تو کرده یابد فتح

تو بر باد داده همه رنج خویش
مرا در عماری چنین تیره خاک

تو آفرینش تو کرده یابد فتح
که تا راز سلطان نکوید باز

مرا در عماری چنین تیره خاک
شناسای راز نهان از رهان راز

که تا راز سلطان نکوید باز
سر آلوده کردم از اندیشه نیست

شناسای راز نهان از رهان راز
جهان اول شب آبنک خواب آورم

سر آلوده کردم از اندیشه نیست